samen

Zwolle

Samen voor een waarde(n)volle toekomst

Coalitieakkoord 25 mei 2022

ChristenUnie - GroenLinks - D66 - CDA

Voorwoord

Op 14, 15 en 16 maart 2022 gingen de inwoners van de gemeente Zwolle naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Inwoners hadden de keuze uit tien partijen, waar dat er in 2018 nog acht waren. Op basis van de verkiezingsuitslag en de uitgevoerde verkenning is de coalitie van ChristenUnie, GroenLinks, D66 en CDA gevormd.

samen

Met deze partijen is er een gemeentebestuur dat werkt vanuit vertrouwen. Samen met inwoners en ondernemers kiest zij consequent voor duurzame oplossingen. Centraal daarbij staan kansengelijkheid, inclusiviteit en het verbinden van de stad en buitengebied. Een coalitie die kiest voor een brede welvaart en het algemeen belang.

Samen zijn we aan de slag gegaan om een compact akkoord op te stellen gericht op een vijftal thema's. Thema's waar de grootste uitdagingen en urgentie liggen voor de komende jaren.

- Groeiend Zwolle: kwaliteit van wonen en leven
- Duurzaam Zwolle: klimaatneutraal en groen
- Inclusief Zwolle: kansengelijkheid, bestaanszekerheid en meedoen
- Levendig Zwolle: kunst en cultuur
- Circulair Zwolle: economie voor een brede welvaart

Een compact akkoord neemt niet weg dat er nog meer belangrijke onderwerpen zijn die aandacht verdienen. We kijken ernaar uit deze onderwerpen in de raad te bespreken. We werken aan een goede samenwerking tussen raad en college.

Op de thema's uit het akkoord hebben we zowel schriftelijk als mondeling input gekregen van inwoners, (bewoners)organisaties en andere partners van de gemeente Zwolle. Hun betrokkenheid en ingebrachte inhoud hebben we als zeer waardevol ervaren.
De komende vier jaren zullen we de lokale democratie verder vorm gaan geven.

Met dit coalitieakkoord als uitgangspunt willen we met inwoners, partners, gemeenteraad, provincie, Rijksoverheid en gemeenten in de regio werken aan een waarde(n)volle toekomst.

ChristenUnie
Ruben van de Belt

GroenLinks
Anja Roelfs

D66
Marco van Driel

CDA
Jan Nabers

Samenstelling college van B&W

Burgemeester Peter Snijders
- Openbare orde en Veiligheid
- Ondermijning
- Radicalisering
- Toezicht en handhaving
- Regio Zwolle
- Regionale Samenwerking
- Strategische communicatie / positionering
- Lobby

Portefeuille Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling:
Gerdien Rots - ChristenUnie
- Ruimtelijke ordening
- Omgevingswet en Omgevingsvisie
- Mobiliteit/verkeer/bereikbaarheid
- Groen/blauwstructuur
- Spoorzone

Portefeuille Kansengelijkheid:
Michiel van Willigen - ChristenUnie
- Jeugdzorg
- Sociale basis
- Sociale wijkteams
- Primair, voortgezet en passend onderwijs (inclusief huisvesting)
- Sport
- Gezondheid
- Armoede en schulden

Portefeuille Inclusieve samenleving:
Dorrit de Jong - GroenLinks
- Zorg en welzijn (Wmo)
- Wonen
- Wonen met zorg
- Diversiteit en inclusie
- Ouderen
- Toegankelijkheid
- Vluchtelingen, inburgering en integratie
- Zorg en veiligheid (w.o. Veilig Thuis en mensenhandel)

Portefeuille Leefomgeving:
Monique Schuttenbeld - GroenLinks
- Inwonerbetrokkenheid
- Vastgoed
- Natuur en groenbeleid
- Dierenwelzijn
- Creatieve industrie
- Cultuur (historie)
- Toerisme en evenementen
- Stadshart
- Stadshagen

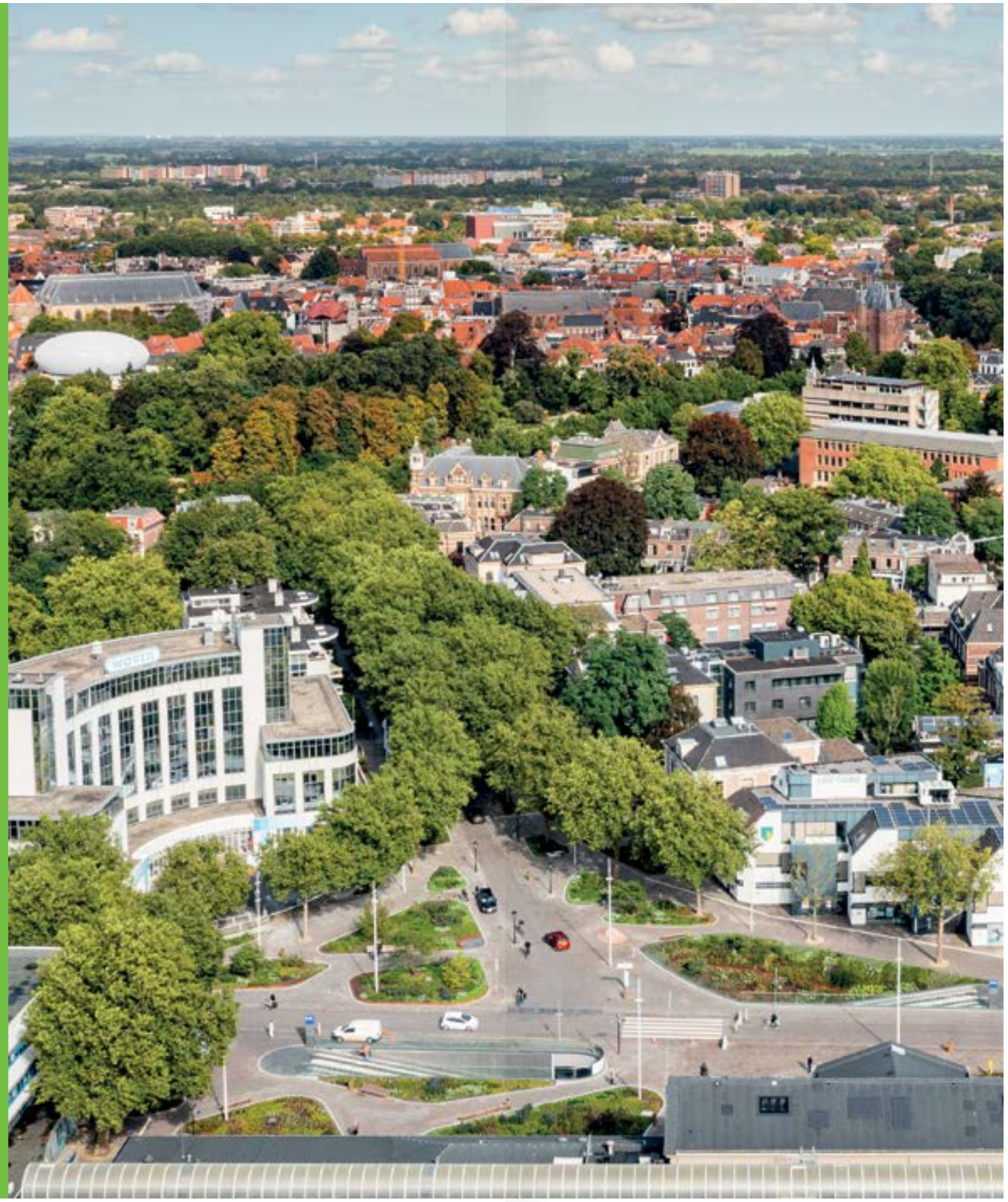
Portefeuille Duurzame Economie:
Paul Guldemond - D66
- Economie
- Circulaire economie en afval
- Bedrijventerreinen
- Werk en inkomen
- Human Capital Agenda
- Middelbaar en hoger beroepsonderwijs (MBO/HBO/UNI)
- Bedrijfsvoering
- Financiën

Portefeuille Duurzame Stadsontwikkeling:
Arjan Spaans - CDA
- Energietransitie (en warmte)
- Klimaat (adaptatie)
- (Beheer) openbare ruimte
- Toezicht en Handhaving (milieu)
- Digitale transitie en privacy (Smart City)

Samen naar een waarde(n)volle toekomst

Zwolle is bijzonder. Door de historische binnenstad, het culturele leven, het groen en de natuur. Door de verschillende wijken, buurten en kernen. En door de inwoners, want samen zorgen we ervoor dat Zwolle vriendelijk en sociaal is. In balans. Zwolle laat zien dat je kunt groeien en daarbij de menselijke maat kunt behouden. Wij zijn trots dat we de komende jaren verder kunnen bouwen aan deze prachtige stad. Dat doen we vanuit een gedeeld fundament. We werken aan een duurzame, inclusieve en sociale toekomst, waarin alle inwoners van Zwolle gelijke kansen hebben om mee te doen. Waarin stad en buitengebied met elkaar verbonden zijn.

samen

Dat bouwen doen we in de wetenschap dat we voor de nodige uitdagingen staan. Met veel Zwollenaren gaat het goed, maar ook in Zwolle is sprake van kansenongelijkheid. De coronapandemie heeft sommige van onze inwoners op een grotere achterstand gezet. We willen dat iedereen de kans heeft om mee te doen. We willen een passend (t)huis bieden aan onze inwoners en streven daarom naar voldoende en betaalbare woningen in een kwalitatief goede leefomgeving. De klimaatcrisis stelt ons voor één van de grootste uitdagingen waar de mensheid ooit voor heeft gestaan. Het dwingt ons om binnen één tot twee generaties de transitie te maken naar een klimaatneutrale samenleving. Al deze uitdagingen spelen samen met de groeiopgave waar Zwolle voor staat. En dat in een onrustige tijd. De oorlog in Oekraïne zorgt voor wereldwijde spanningen en leidt tot onzekere economische vooruitzichten.

Wij zien deze uitdagingen met vertrouwen tegemoet. Omdat we vertrouwen hebben in de kracht van Zwolle en de Zwollenaren. Uitgangspunt is dat we het samen doen. Dat betekent ruimte creëren voor verbinding en ontmoeting. Zowel in bestaande als in nieuwe wijken. De fysieke en sociale ontwikkeling van de stad moeten in evenwicht zijn. Economische groei is niet het doel. We leggen de focus op de ontwikkeling van de brede welvaart. Het gaat niet alleen om materiële welvaart, maar ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Dit sluit aan bij de sustainable development goals, waar wij ons als Zwolle aan hebben verbonden. En waar wij ons in de jaarstukken over verantwoorden.

Onderdeel van het streven van de brede welvaart is de transitie naar een duurzame samenleving. Die is noodzakelijk om de klimaatcrisis het hoofd te bieden. Daarom versnellen we waar mogelijk de komende jaren dit proces. Bijvoorbeeld als het gaat om energietransitie en vergroening. We willen onze koppositie als het gaat om klimaatadaptatie behouden. En ruimte bieden aan bedrijven die bijdragen aan een circulaire en duurzame economie. Zo werken we toe naar een regio die volhoudbaar en zoveel mogelijk zelfvoorzienend is.

De kwaliteit van leven in Zwolle is goed. Dat willen we zo houden en de groei van de stad gebruiken om kwaliteit toe te voegen. Bijvoorbeeld door nieuwe voorzieningen. Of door de leefomgeving aantrekkelijker te maken. Door een goede mix van wonen, werken en ontspanning. En op die manier bij te dragen aan diversiteit en balans in wijken en buurten. Want daar vindt de ontmoeting plaats en begint het samen leven en de samenleving.

Zwolle is sociaal en inclusief. Dat hebben we gezien tijdens de coronapandemie en we zien het nu bij de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Als het gaat om de opvang van vluchtelingen en asielzoekers willen wij als Zwolle de komende jaren daar onze verantwoordelijkheid voor nemen. Inclusief betekent dat we iedereen bij de maatschappij willen betrekken en willen dat mensen een tweede kans krijgen. En dat we zorgen dat het fijn is om in Zwolle op te groeien. Inclusief betekent ook de vrijheid om in Zwolle te zijn wie je bent.

Zwolle is een overwegend veilige stad. Dit is iets waar we trots op zijn, want veiligheid ontstaat niet vanzelf. Dit is het resultaat van iedereen die de stad en anderen een warm hart toedraagt. Ondanks deze inzet zien we in toenemende mate ontwikkelingen die de openbare orde en veiligheid raken. We zien steeds meer grootstedelijke problematiek, zoals drugscriminaliteit en verschillende vormen van ondermijnende criminaliteit. Jongeren raken vaker betrokken bij of worden slachtoffer van criminaliteit. Preventie en vroegsignalering zijn hierin belangrijk. We zien ook dat de overlast door psychisch kwetsbare personen toeneemt. We gaan daarom door met onze aanpak van ondermijnende criminaliteit, digitale (on)veiligheid en de problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Deze coalitie weet dat er in zowel het fysiek als sociaal domein grote uitdagingen liggen waar hard aan gewerkt moet worden. Uitvoering en realisatie zullen de komende jaren centraal staan: op alle onderwerpen zetten we belangrijke stappen. Het is onze inzet om bij dit alles de inwoners centraal te zetten. Bij nieuwe plannen én de uitvoering. Keuzes maken we expliciet op basis van publieke waarden. We maken transparant wat onze afwegingen zijn bij besluiten. We wekken geen onmogelijke verwachtingen, maar zijn realistisch. We willen ons bescheiden en kwetsbaar opstellen: fouten geven we toe, en we reflecteren met inwoners, partners en raad op de koers. Halverwege de raadsperiode houden we als coalitie een spiegelsessie met inwoners en partners over hoe het staat met het realiseren van onze plannen en ambities. Keuzes maken we voor de lange termijn. Tegelijk willen we ook leren en blijft er ruimte voor nieuwe inzichten.

Het gebeurt in Zwolle. In de stad én in de buitengebieden. Zwollenaren maken met elkaar dat Zwolle zo'n fijne plek is om te leven. Inwoners mogen van ons verwachten dat we toegankelijk en benaderbaar zijn. Het vertrouwen in de overheid staat onder druk. We beseffen dat ook wij daarin wat te doen hebben. Wij willen vertrouwen geven, en hopen dat ook te ontvangen. We willen luisteren en in gesprek blijven.

samen

Communiceren doen we zo simpel mogelijk. We zijn voor iedereen bereikbaar. Digitaal, telefonisch en fysiek. Samen met de stad en de raad ontwikkelen we een nieuwe aanpak voor inwonerparticipatie. Niet alleen bij ontwikkelingen waarbij de gemeente initiatiefnemer is. We willen ook dat inwoners gehoord worden als een andere partij een initiatief neemt. We onderzoeken hoe wijken meer invloed kunnen krijgen op de besteding van wijkbudgetten. We handhaven het budget voor Initiatiefrijk Zwolle en kijken of we de criteria kunnen aanpassen, zodat het aantrekkelijker wordt een beroep te doen op dit fonds.

Het debat in de raad is de hartslag van de lokale democratie. Dat vergt voortdurend onderhoud. Daarom omarmen wij de stappen die de raad hierin heeft gezet. Ook vinden we het belangrijk dat de raad meer aan de voorkant het debat kan voeren over beleid. We verwachten van het college opiniërende nota's om met de raad ingrijpende keuzes open te kunnen bespreken. Dat is goed voor de samenwerking in de raad en versterkt het dualisme. Het is een belangrijke reden waarom we hebben gekozen voor een compact coalitieakkoord op hoofdlijnen. Want het geeft enerzijds helderheid vanuit de coalitie over de opgenomen thema's. Aan de andere kant geeft het ruimte voor de gehele raad om op andere thema's initiatief te nemen. Zo kunnen wisselende meerderheden ontstaan, met inachtneming van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goed bestuur van Zwolle. Het initiatiefvoorstel over lokale democratie nemen we over. Daarom werken we graag en actief mee aan een raadsagenda.

Zwolle is onderdeel van veel netwerken: in de regio, in de provincie, in Nederland en als stad in Europa. De Regio Zwolle blijft voor ons cruciaal. Voor het samen realiseren van grote opgaven als wonen, mobiliteit, energietransitie. En om samen op te trekken richting Den Haag en Brussel. Als grootste stad hebben we binnen de Regio Zwolle een speciale rol. Die verantwoordelijkheid blijven we nemen. Zonder Rijk, provincie en regio kan Zwolle zijn ambities niet waarmaken. En andersom ook niet. Daarom willen wij onze partners uitdagen om concreet bij te dragen aan de opgave waar we samen voor staan. Of het gaat om het bouwen van woningen in de hele regio, het verbeteren van de bereikbaarheid met de provincie, het verduurzamen van de economie met het Rijk en de schone mobiliteit per spoor met Europa. In al deze netwerken en samenwerkingsverbanden pakken we onze rol als verbinder.

Groeiend Zwolle: kwaliteit van wonen en leven

In Zwolle is het goed wonen. In aantrekkelijke wijken die hun eigen karakter hebben. Met de binnenstad en de natuur altijd binnen handbereik. Dat willen wij zo houden. Dat is een uitdaging in een tijd waarin Zwolle groeit en waarin de vraag naar woningen groter is dan het aanbod. We zorgen, in afstemming met het Rijk, provincie en regio, voor meer betaalbare woningen, maar doen geen concessies aan die unieke Zwolse kwaliteiten. Daarbij zetten we stappen naar een meer klimaatbestendige en gezonde woonomgeving. Niet alleen via nieuwbouw, maar ook in bestaande wijken.

Wij zijn ons bewust dat het waarmaken van deze ambities in de huidige tijd niet gemakkelijk is. We kunnen niet alle opgaven aanpakken in het tempo zoals we graag zouden willen. Belangrijke redenen hiervoor zijn de grote druk op de woningmarkt, de stijgende prijzen en het tekort aan arbeidskrachten. Omstandigheden waar we als gemeente beperkt invloed op hebben. We zien dat het een enorme opgave is om de voor de komende jaren geplande nieuwbouwwoningen te realiseren. De afgelopen jaren zijn veel gebiedsvisies door de raad vastgesteld. De komende periode zetten we alles op alles om deze visies zo snel mogelijk tot uitvoering te brengen. In de verschillende visies is ruimte voor 12.500 woningen opgenomen. De praktijk leert dat deze niet allemaal worden gerealiseerd. Het doel blijft om tot 2030 tenminste 10.000 nieuwe woningen op te leveren.

Het aantal beschikbare woningen staat onder druk. Vooral voor mensen met een laag inkomen en starters is het lastig aan een betaalbare woning te komen. We houden vast aan de bestaande verhouding van 30-40-30 bij de vastgestelde gebiedsvisies. Deze afspraken ter discussie stellen, levert een te groot risico op vertragingen of mogelijk zelfs op het niet kunnen realiseren van sommige nieuwbouwprojecten. Dat kunnen we ons niet permitteren, gezien de druk op de Zwolse woningmarkt en de huidige schaarste. Wel werken we aan meer betaalbare woningen door te kijken of we binnen de bestaande verhouding in prijsklassen het aantal betaalbare woningen kunnen vergroten. Dat doen we door het percentage middelduur 1, dat nu 10% bedraagt, te verhogen naar 20%. Daarnaast willen we de komende jaren het aantal betaalbare woningen uitbreiden door extra in te zetten op het realiseren van flexwoningen. Door te kijken naar creatieve oplossingen en de bereidheid om risico's te dragen. Bij flexwoningen leggen we de nadruk op sociale huurwoningen en woonruimte voor starters en studenten. De flexwoningen komen bovenop de 30% goedkope woningen die we volgens de afgesproken verdeling realiseren.

We willen als gemeente meer grip krijgen op de woningmarkt. Om op die manier te zorgen dat voldoende woningen voor de verschillende doelgroepen beschikbaar blijven. En om de leefbaarheid in de wijken te behouden. Bijvoorbeeld door scherpe prestatieafspraken te maken met corporaties als het gaat om beschikbare woningen voor inwoners met een zorgvraag en voldoende woonruimte voor specifieke doelgroepen, zoals senioren. We proberen afspraken te maken met ontwikkelaars over vergroting van het aantal woningen dat geschikt en aantrekkelijk is voor ouderen.

Daarnaast streven we naar het vergroten van het aantal woningen voor jongeren en studenten. Al deze maatregelen dragen bij aan een betere doorstroming op de woningmarkt.

De komende jaren blijft Zwolle groeien. Hoe we die groei gaan vormgeven staat beschreven in de vorig jaar vastgestelde Omgevingsvisie. Tot 2030 is er nog voldoende fysieke ruimte om benodigde nieuwe woningen te realiseren. Dat doen we vanuit de waarden die Zwolle kenmerken en die het fundament van deze coalitie vormen: een duurzame, inclusieve en sociale toekomst, waarin alle inwoners van Zwolle gelijke kansen hebben om mee te doen. Waarin stad en buitengebied met elkaar verbonden zijn. Met vitale en leefbare kleine kernen.

We bouwen daarnaast aan een klimaatbestendige en energieneutrale stad en aan vitale, solidaire, betrokken, gezonde en duurzame wijken. Aan een stad die door de groei stedelijker zal worden. Zonder dat dit ten koste gaat van de leefbaarheid en aandacht voor de menselijke maat. Waar ruimte is voor verschillende doelgroepen en sprake is van diverse woonmilieus. Rekening houdend met de demografische ontwikkeling en de verwachte groei van één- en tweepersoonshuishoudens. Deze criteria gelden voor ons in gelijke mate als we de komende periode besluiten moeten nemen over de toekomst van Zwolle na 2030. Op dit moment vinden daar als onderdeel van de verstedelijkingsstrategie onderzoeken over plaats. Die moeten leiden tot afspraken met het Rijk. Dan komt ook het vraagstuk aan de orde of de verdere groei van Zwolle binnen de bestaande stad kan plaatsvinden of dat moet worden gezocht naar nieuwe uitbreidingslocaties. Voor ons ligt de focus op ruimte vinden in de bestaande stad, bijvoorbeeld door herstructurering. Met inachtneming van de bovengenoemde criteria. We koesteren het mooie buitengebied van Zwolle, maar ook in de bestaande stad moet voldoende ruimte blijven voor groen en biodiversiteit. Mocht dat betekenen dat op termijn onvoldoende woningen binnen de bestaande stad kunnen worden gerealiseerd, dan zijn wij bereid nieuwe uitbreidingslocaties aan te wijzen. Eventuele uitbreidingslocaties moeten kwaliteit aan de stad toevoegen, met aandacht voor groen, biodiversiteit en duurzaamheid.

De komende jaren staan in het teken van het bouwen van woningen, zodat er voldoende aanbod is. Die nieuwe woningen komen onder meer in Stadshagen, Spoorzone, Nieuwe Veemarkt, Zwartewaterallee, Stadshart en Oosterenk. Dat doet iets met de gebieden waarbinnen deze locaties liggen. Daar komen veel opgaven samen.

samen

Om deze opgaven in samenhang op te pakken, gaan we de slag maken naar een gebiedsgerichte aanpak. Met een agenda per gebied. Dit betekent een andere manier van werken voor de gemeente en onze partners die in dat gebied aan de slag zijn. De komende periode maken we een start met deze werkwijze in een aantal nader aan te wijzen gebieden. Waarbij geldt dat we niet alleen kijken naar gebieden waar veel ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Het kan ook gaan om een deel van de stad met grote sociale opgaven.

Een belangrijke voorwaarde voor het kunnen groeien van Zwolle is dat de bereikbaarheid naar en binnen de stad op orde blijft. Daarvoor is een transitie van ons mobiliteitssysteem noodzakelijk om efficiënter van de schaarse ruimte gebruik te kunnen maken en om de transitie naar schonere vormen van mobiliteit te maken. Op die manier vergroten we de leefbaarheid en dragen we bij aan een klimaatneutrale toekomst. We zetten de transitie met kracht door. De mobiliteitstransitie betekent meer ruimte geven aan voetganger en fietser. Daarbij staat de verkeersveiligheid voorop. Op wegen waar geen maximale snelheid van 30 kilometer per uur mogelijk is, willen we toe naar vrij liggende fietspaden. Jaarlijks maken we een overzicht van de meest onveilige verkeerssituaties. Zo prioriteren we de aanpak van onveilige situaties en verbeteren we jaar na jaar de verkeersveiligheid. Dit leggen we vast in een jaarlijkse dynamische mobiliteitsagenda. Op die manier geven we duidelijkheid aan inwoners over wanneer de verkeersveiligheid in hun straat of buurt verbeterd wordt. We hanteren het uitgangspunt dat we eerst nieuwe vormen van vervoer en alternatieve parkeermogelijkheden ontwikkelen en daarna het oude pas afschaffen. Dus pas lagere parkeernormen invoeren als mobiliteitshubs in de buurt beschikbaar zijn.
We willen toe naar een autoluwe binnenstad. Uiteindelijk willen we dat inwoners alleen op eigen terrein kunnen parkeren en dat er verder alleen ruimte is in de binnenstad om te parkeren voor inwoners en bezoekers die slecht ter been zijn. Voor laden en lossen blijft ruimte. Dit alles voeren we in fasen in. De eerste stap is dat we een einde gaan maken aan het parkeren op straat voor bezoekers. Ons doel is om vanuit het voetgangersgebied gefaseerd nieuwe autoluwe gebieden toe te voegen, passend bij het actuele en gewenste dominante gebruik. Waarbij we werken aan voldoende parkeerfaciliteiten en mobiliteitshubs rond de binnenstad. Dit alles doen we in goed overleg met inwoners en ondernemers. Het uitgangspunt om oude zaken pas af te schaffen als alternatieven beschikbaar zijn, betekent voor ons ook dat fietsen over de Melkmarkt mogelijk moet blijven totdat nieuwe volwaardige routes beschikbaar zijn.

Duurzaam Zwolle: klimaatneutraal en groen

De transitie naar een klimaatneutrale samenleving is één de belangrijkste uitdagingen waar we op dit moment voor staan. Ook in Zwolle. De afgelopen jaren hebben we belangrijke stappen hierin gezet. We willen dit proces de komende jaren versnellen. Want we hebben het doel om Zwolle in 2040 klimaatneutraal te laten zijn. Of zoveel eerder als mogelijk is. De energietransitie is niet vrijblijvend, maar de verantwoordelijkheid van iedereen in Zwolle. Van de gemeente, inwoners, bedrijven en instellingen.

samen

Om de gewenste versnelling te bereiken, nemen we een aantal maatregelen. Zo gaan we meer ruimte geven aan inwonersinitiatieven. Samen met hen gaan we intensiever buurten en wijken in om inwoners te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woningen. Waarbij we ook ruimte geven aan oplossingen die hierin eerste stappen zetten, zoals hybride warmtepompen en isolatie van woningen Ook bij bedrijven en bedrijventerreinen gaan we onze aanpak intensiveren. Om dit waar te kunnen maken, stellen we middelen en capaciteit beschikbaar om inwoners(initiatieven) en bedrijven te ondersteunen. We maken duidelijke prestatieafspraken met woningcorporaties over de verduurzaming van hun bezit. Ook onze eigen gebouwen maken we energieneutraal. We vragen het college om voor het einde van dit jaar te komen met een concreet plan om de energietransitie te versnellen. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij landelijke maatregelen en maken gebruik van middelen die het Rijk en Europa hiervoor beschikbaar hebben.

Een belangrijk onderdeel van de energietransitie is het aardgasvrij maken van (bestaande) wijken. De komende jaren gaat dit proces verder vorm krijgen. Dat vraagt optimaal gebruik van duurzame bronnen en aanleg van warmtenetten. We zijn, net als het Rijk, bereid hier een financiële bijdrage aan te leveren. Bij de exploitatie van toekomstige warmtenetten zien wij een duidelijke publieke taak. Alleen zo kunnen we bij deze ontwikkeling blijven sturen op publieke waarden. Ook willen we kijken hoe inwonersinitiatieven een plek kunnen krijgen in het warmtenet. Door onderdeel te worden van een groter project, zoals mogelijk Holtenbroek en Aa-landen. Of door zelf de mogelijkheid te krijgen een 'warmteschap' op te zetten, bijvoorbeeld in Dieze en Assendorp. Om wijkinitiatieven de kans te geven een rol te spelen bij de energietransitie, willen we ze de tijd en ruimte geven om te groeien in hun rol en uiteindelijk een professionele organisatie te worden. Een soort opgroeirecht. We gaan kijken hoe we dit kunnen vormgeven.

Als het gaat om de grootschalige opwek van duurzame energie gaan we op zoek naar een aanvullende locatie voor windenergie. Daarbij zien wij Haerst als meest kansrijke locatie, omdat ook buurgemeenten in dit gebied plannen hebben voor windenergie. Net als bij Tolhuislanden zien wij een belangrijke rol weggelegd voor inwoners en lokale partners. Ook andere inwoners van Zwollen moeten hierin kunnen participeren. Als er de komende jaren een initiatief vanuit of gesteund door de lokale samenleving komt voor een derde locatie voor windenergie, willen wij dit faciliteren. Waarbij we uitgaan van de zoekgebieden zoals die in de Energiegids zijn genoemd.

De energietransitie vindt plaats in een tijd waarin de prijzen voor energie fors stijgen. Dit kan leiden tot problemen voor inwoners met een laag inkomen. Daarom omarmen wij het energiearmoedeplan dat GroenLinks en de ChristenUnie hebben gepresenteerd en vragen het college om voor de begroting voor 2023 met een uitwerking hiervan te komen.

Zwolle is een groene stad, met een prachtig buitengebied. We koesteren de blauwe en groene vingers. Dat alles willen we behouden en versterken waar dat kan. Bijvoorbeeld door het verhogen van de waterkwaliteit en meer groen aanbrengen in de stad. We gaan kijken of het mogelijk is voor iedere nieuwe inwoner een boom te planten. Zo zoeken we aansluiting bij een initiatief dat de provincie Overijssel heeft genomen. Meer groen vergroot de leefbaarheid en draagt bij aan het voorkomen van hittestress en tegengaan van wateroverlast. Ook willen we de biodiversiteit en de natuurwaarden vergroten. Deze ambities willen we concretiseren in de Groene Agenda die later dit jaar verschijnt. We reserveren middelen voor de uitvoering van deze agenda in een Natuur Investeringsagenda (NIA). Daarin nemen we ook investeringen op voor herstel van natuur in het buitengebied. Dit leidt ook tot het behoud en versterken van ons groene buitengebied. In dat buitengebied willen we meer ruimte creëren voor initiatieven rond toerisme, terreinbeherende organisaties, duurzame lokale voedselproductie en horeca. Met altijd oog voor de publieke groene ruimte en in afstemming met de bewoners en agrarische gebruikers. We hebben aandacht voor agrarische ondernemers en willen hen de kans te geven om in het buitengebied andere activiteiten te ontplooien. Zwolle is in 2021 uitgeroepen tot de meest diervriendelijke gemeente van Nederland. Het is het resultaat van de stappen die we de afgelopen jaren hebben gezet om het welzijn van dieren te verbeteren Die lijn zetten we voort.

Zwolle is koploper in Nederland als het gaat om klimaatadaptatie. Wij zijn trots op wat er op dit gebied de afgelopen jaren is bereikt. Zoals bijvoorbeeld het nieuwe stationsplein en de fietsenkelder en de ontwikkeling van een klimaatrobuust Breezicht. We gaan daarom door met de uitvoering van de Zwolse Adaptatiestrategie.

samen

Als het gaat om het afvalbeleid, gaan we door met Zwols belonen. Met als doel minder afval en meer scheiden van afvalstromen zodat hergebruik mogelijk is. Op die manier dragen we bij aan een circulaire economie. Daartoe onderzoeken we ook de mogelijkheid om in wijken een materiaalhub in te richten en zo het hergebruik van producten en materialen te stimuleren. De komende jaren groeien we toe naar een financieringssystematiek die in 2025 kostendekkend is. Dat betekent een stapsgewijze verhoging van de afvalstoffenheffing. Waarbij de heffing lager is als minder afval wordt aangeboden. Het streven is de lasten voor inwoners met een minimuminkomen niet te laten stijgen. Wel willen we ook voor deze groep een prikkel inbouwen om afval te scheiden. De sociale paragraaf van het Zwols belonen laten we onverkort in stand. We vragen het college om voor de begroting 2023 met voorstellen hiervoor te komen. De rijksoverheid wil in 2025 het restafval nog verder terugdringen, tot 30 kilo per persoon. In Zwolle zitten wij op dit moment nog ruim boven de huidige norm van 100 kilo. De opgave is groot. Daarom monitoren we het systeem van Zwols belonen, zodat het college tijdig met aanvullende voorstellen kan komen mocht het doel niet haalbaar blijken te zijn.

Inclusief Zwolle: kansengelijkheid, bestaanszekerheid en meedoen

Wij bouwen vanuit vertrouwen de komende jaren verder aan een inclusieve samenleving waarin iedereen mee kan doen. Met gelijke kansen voor iedereen en bestaanszekerheid voor onze inwoners. Op die manier gaan we een tweedeling in onze samenleving tegen. Dat doen we allereerst door de maatschappelijke verbanden en de netwerken in de samenleving. Zo bouwen we aan een sociale basis waar mensen op kunnen terugvallen als ze hulp nodig hebben.

samen

Dit is het fundament waarop de hervormingsagenda voor het sociaal domein staat. In die hervormingsagenda is normaliseren van hulp en ondersteuning in de natuurlijke leefomgeving van mensen een basisprincipe. Evenals de nadruk op preventie en laagdrempelige zorg.

Binnen de hervormingsagenda investeren we de komende periode extra in het versterken van die sociale basis. Hierdoor versnellen we de beweging naar preventie en een verschuiving van zwaardere naar lichtere zorg, dichtbij de inwoner. Met name in de jeugdhulp is een dergelijke verschuiving nodig. We lossen ondersteuningsvragen zoveel mogelijk binnen de sociale basis op. Investeren in de sociale basis betekent in ieder geval aandacht voor mantelzorg. Bijvoorbeeld door het instellen van een kennisbank en een vrijwilligersadviesraad. En het betekent er zijn voor jongeren op de plekken waar ze vaak komen: op school, op sportplekken en in de wijk. We gaan daarbij uit van het principe van positieve gezondheid: we versterken het vermogen van inwoners om met de fysieke, sociale en emotionele uitdagingen in het leven om te gaan. We gaan kijken of we de duur van subsidies voor organisaties binnen de sociale basis in sommige gevallen kunnen verlengen. Om zo de stabiliteit van de basisinfrastructuur te versterken. We willen dat het systeem van financiering de beweging uit de hervormingsagenda ondersteunt. Waar nodig passen we dit systeem aan. We gaan in ieder geval de gemeentelijke begroting anders indelen en de vraag van de inwoner meer centraal stellen.

Het Sociaal Wijkteam speelt in deze beweging van specifiek naar gewoon (normaliseren) een belangrijke rol. Door te verwijzen naar de sociale basis als inwoners met vragen komen en door zelf lichte vormen van ondersteuning aan te bieden waar dat mogelijk en gewenst is. Dat betekent scherp kijken naar wat het Sociaal Wijkteam wel doet en wat niet en dit neerleggen in een duidelijke opdrachtformulering. De Hervormingsagenda eindigt eind 2023. We vragen het college om ruim voor die tijd met een visie te komen hoe we de gewenste beweging binnen het sociaal domein na 2023 gaan doorzetten. In afstemming met organisaties in de stad en de raad. Voor het vervolg zoeken we aansluiting bij de landelijke beweging: het herstellen van bestaanszekerheid, het vergroten van kansengelijkheid en het makkelijker maken van gezond leven.

Zwolle heeft een relatief jonge bevolking. Onze kinderen en jongeren zorgen voor levendigheid op straat en zij zijn de toekomst van deze stad. We willen ze daarom zoveel mogelijk betrekken bij onderwerpen die voor hen van belang zijn. Voor jongeren moet Zwolle een prettige plek zijn om op te groeien, waar zij zoveel mogelijk gelijke kansen hebben. Waar een positief opvoedklimaat heerst. Gelukkig is dat op de meeste plekken het geval. Toch zijn er jongeren met wie het minder goed gaat. Twee jaar corona heeft veel jongeren geen goed gedaan. Zo is het beroep op de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen toegenomen. Voor de jongeren met wie het minder goed gaat moet adequate ondersteuning aanwezig zijn. Zo vroegtijdig en licht als mogelijk. Vandaar de aangekondigde investering in de sociale basis en preventie. We zien dat budgetten voor jeugdhulp onder druk staan. We willen daarom vanuit de inhoud scherp sturen op de uitgaven. We gaan door met het verbeteren van de sturingsinformatie en monitoring. Met de aanbieders van zwaardere jeugdzorgtrajecten gaan we scherpe gesprekken voeren hoe we samen de beweging van zware naar lichte zorg kunnen maken. Bij het preventiebeleid geven we extra aandacht aan veiligheid en het voorkomen dat jongeren betrokken raken bij (drugsgerelateerde) criminaliteit. We gaan het middelengebruik onder jongeren tegen. Daarbij maken we gebruik van lessen uit het zogenaamde IJslands preventiemodel[1].

Naast jongeren verdienen ook ouderen speciale aandacht. Daarom zetten we het programma vitaal en waardig ouder worden door. De vergrijzing neemt de komende jaren verder toe en dat vraagt iets van de samenleving. Meer naar elkaar omkijken, iets voor een ander doen, een groter beroep op mantelzorgers. We zorgen dat ouderen fijn oud kunnen worden in Zwolle en bestrijden eenzaamheid. Ook vraagt het voldoende geschikte woningen. Door de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis is sowieso behoefte aan meer passende woningen. Vandaar dat we het programma Wonen en Zorg doorzetten. In dat programma werken we aan voldoende passende woningen, maar ook aan de randvoorwaarden die nodig zijn bij deze beweging, waarbij meer mensen met een zorgvraag zelfstandig in de wijk wonen. Dit vraagt namelijk iets van zowel het sociale als het fysieke domein. We werken daarom door aan sterke en vitale wijken, waar voldoende voorzieningen dichtbij zijn, waar mensen elkaar ontmoeten en oud en jong veilig en prettig kunnen wonen.

In een inclusieve stad heeft iedereen de mogelijkheid om mee te doen. Bijvoorbeeld door het hebben van een baan of het doen van vrijwilligerswerk. We hebben nadrukkelijk oog voor de mensen die al langere tijd in de bijstand zitten. Via perspectiefgesprekken met deze groep kijken we wat nodig is om deze inwoners te laten participeren. Bijvoorbeeld met startbanen om vervolgens door te stromen naar regulier werk. We hebben ook oog voor de mensen voor wie de stap naar een vaste baan te groot is. Ook zij hebben recht om deel te nemen aan de Zwolse samenleving. De trajecten om de participatie te bevorderen zijn niet vrijblijvend. Op dit moment loopt een onderzoek naar het uitvoeringsmodel Participatiewet om meer mensen naar werk te begeleiden. Vooruitlopend op de uitkomsten van dit onderzoek, scherpen we alvast de opdracht aan TIEM aan met prestatieafspraken over de samenwerking met andere partijen, zoals sociale ondernemers. Apart aandachtspunt vormen de statushouders die niet onder de nieuwe inburgeringswet vallen. Om deze groep te helpen deel te nemen aan de Zwolse samenleving, was de afgelopen jaren extra geld beschikbaar. Deze financiering loopt na dit jaar af. We stellen de komende jaren middelen beschikbaar om deze groep met maatwerk te ondersteunen.

Bestaanszekerheid en kansengelijkheid staan wat ons betreft centraal. Daarom zetten we in op het tegengaan van armoede en schulden. Kinderen die in armoede opgroeien, maken een extra moeilijke start. Dat willen we voorkomen. Daarom verhogen we de inkomensgrens voor de kindregeling en vergoeding voor sportverenigingen van 110 naar 130%. Zo komen er meer kinderen voor in aanmerking en kunnen zij deelnemen als ieder ander kind. Voor jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar uit gezinnen met lage inkomens realiseren we, indien nodig, maatwerktrajecten, zodat ze niet tussen wal en schip raken. We nemen maatregelen om energiearmoede tegen te gaan. We verbeteren de vindbaarheid en toegankelijkheid van de regelingen door de invoering van een digitaal inkomensloket. We willen een Zwolse stadspas invoeren. Daarmee kunnen inwoners met een laag inkomen gemakkelijker gebruik maken van alle regelingen waar zij recht op hebben. Verder onderzoeken we of de stadspas ook gebruikt kan worden om te betalen bij (maatschappelijke) voorzieningen en lokale ondernemers, waarbij deze pas wellicht nog uitgebreid kan worden tot een stadspas waar elke Zwollenaar gebruik van maakt, ongeacht inkomen.

1 De IJslandse aanpak helpt jongeren kansrijk en gezond op te groeien. Dit doet de aanpak door zich te richten op de vier belangrijkste omgevingsfactoren: het effect van het gezin, de peergroep, school en vrijetijdsbesteding op het middelengebruik van jongeren. Eén van de speerpunten van het IJslandse preventiemodel is inzetten op zinvolle vrijetijdsbesteding.

Binnen het sociaal domein gelden veel verschillende regelingen en zijn meerdere partijen actief. Een effectieve aanpak van problemen vereist samenwerking tussen deze partijen en vaak is daar uitwisseling van gegevens voor nodig. We merken dat dan vaak de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) wordt gebruikt als argument om gegevens niet te delen. Vaak blijkt dat meer mogelijk is dan eerst gedacht. In die gevallen waarin gegevensuitwisseling essentieel is om problemen die spelen bij inwoners goed aan te pakken, gaan wij op zoek naar de maximale ruimte die de AVG hier biedt.

Sport en bewegen is leuk, goed voor de gezondheid en moet voor iedereen toegankelijk en mogelijk zijn. De inrichting van de omgeving moet uitnodigen tot bewegen in de openbare ruimte. Hier houden we al rekening mee bij het (her)inrichten van gebieden. We maken werk van een nieuw skatepark in Zwolle. We blijven inzetten op het bevorderen van gezonde leefstijl: een gezonde keuze moet de vanzelfsprekende keuze zijn. Ook samenwerking met scholen en (sport)verenigingen voor een 'gezonde kantine'. We ontmoedigen roken bij openbare ruimtes bij sportparken, speelplekken, kinderboerderijen en bibliotheken. Dit werken we uit in het uitvoeringsprogramma Gezondheid 2022-2026.

Een inclusief Zwolle betekent dat iedereen zichzelf kan zijn. Er is voor iedereen een gelijkwaardige plek in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Zwolle is toegankelijk voor iedereen. De naleving en bescherming van mensenrechten staan wat ons betreft hoog in het vaandel. We gaan institutionele discriminatie en racisme in alle vormen tegen. We stimuleren gendergelijkheid en gelijke rechten van kwetsbare groepen, zoals LHBTIQ+ en ondersteunen het versterken van de positie van vrouwen. Het is belangrijk hierover met elkaar in gesprek te gaan, op scholen en andere plekken in de stad. We stimuleren de diversiteit binnen de gemeentelijke organisatie.

Levendig Zwolle: kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor een goede kwaliteit van leven in de stad. Kunst inspireert, ontroert, biedt troost, lokt discussie uit en brengt vreugde. Kunst en cultuur zorgen voor levendigheid en voor verbinding: het brengt je in contact met mensen die je anders misschien niet zo snel zou ontmoeten.
Via kunst en cultuur krijgen inwoners de kans om hun talenten te ontwikkelen. Cultuur is een manier om het verhaal van Zwolle zichtbaar te maken en te beleven. Zoals bijvoorbeeld het recent geopende museum ANNO dat doet. Bij de groei van Zwolle hoort een bloeiende cultuursector. Het vergroot de aantrekkelijkheid van de stad. Voor Zwollenaren, voor de regio en daarbuiten.

We zien dat de culturele infrastructuur en het budget van verschillende overheden (gemeente, Rijk, Provincie) onvoldoende zijn meegegroeid met de stad. Zwolle geeft minder aan cultuur uit dan vergelijkbare steden. Daarnaast heeft de culturele sector zwaar geleden onder de coronacrisis. De basis moet op orde worden gebracht. Daarmee ondersteunen wij de lijn die is ingezet met het cultureel perspectief en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Om hieraan een impuls te geven, stellen wij de komende jaren extra middelen hiervoor beschikbaar. Prioriteit hierbij hebben investeringen in culturele broedplaatsen, in (ruimte voor) makers en in kunst in de wijk. Zo willen we bij nieuwe ontwikkelingen in de stad ruimte reserveren voor ateliers en broedplaatsen en kijken hoe we leegstaande gebouwen kunnen gebruiken als tijdelijke ruimte voor kunstenaars.

We zien dat er ook een aantal vragen voor grote investeringen op ons afkomen. Wij staan positief tegenover de verhuizing van het Fraterhuis naar het nieuwe Handelshuys en zijn bereid daar een financiële bijdrage aan te leveren. Ook steunen wij het initiatief van de Fundatie, ArtEZ en Cibap om een culturele hotspot in de de Spoorzone te ontwikkelen. We ondersteunen de ontwikkeling die het Academiehuis heeft doorgemaakt en vinden het belangrijk dat deze beweging wordt voortgezet. Overige investeringen in culturele instellingen wegen we af tegen andere investeringsvragen die op dat moment spelen.

De komende periode moeten we een besluit nemen of we Zwolle kandidaat stellen om in 2033 Culturele Hoofdstad te worden. We gaan in kaart brengen wat dit financieel en organisatorisch betekent. Daarbij betrekken we de evaluatie van het Hanzejaar 2023. Vervolgens willen we dit aan de raad voorleggen om een keuze te maken.

We genieten van prachtige evenementen in het Wezenlandenpark en bij de Wijthmenerplas.
We constateren dat er behoefte is aan meer festivals. Hiervoor gaan we op zoek naar geschikte locaties en letten goed op de balans met de omgeving.

Circulair Zwolle: economie voor een brede welvaart

Wij zien economie als een instrument dat de brede welvaart van de inwoners van Zwolle kan vergroten. Voor ons creëert economie op drie manieren waarde:

1. Door bij te dragen aan een wereld die we door willen geven: een sterk draaiende duurzame economie zorgt voor een samenleving waar iedereen van kan genieten. Nu en later.
2. Via een goede werkdag: werk zorgt voor zingeving en een betekenisvol bestaan.
3. Door te voorzien in levensonderhoud.

Dit uitgangspunt betekent voor ons dat de ambitie van de regio Zwolle om uit te groeien tot de vierde economische topregio van Nederland niet zozeer gaat om de grootte, maar om de kwaliteit. Wij willen een economie die bijdraagt aan de brede welvaart. Wij zetten vol in op het verduurzamen van de economie en op de transitie naar de circulaire economie. We geven bedrijven die hier aan mee willen werken de ruimte. Met daarbij speciale aandacht voor het MKB en ZZP-ers. We onderschrijven het economisch perspectief dat in 2021 is vastgesteld.

Bijvoorbeeld de focus op de creatieve en slimme maakindustrie. Wel vragen we het college om voor het einde van het jaar te komen met een aanscherping van het perspectief, met daarbij meer nadruk op het stimuleren van de circulaire economie. En hoe we ICT en e-commerce meer kunnen verbinden aan de regio. Onze topinnovatiecentra spelen een belangrijke rol bij het vergroten van de innovatie- en netwerkkracht. Zwolle wordt binnen de regio zo steeds meer het centrum voor kennisintensieve, creatieve (maak) economie. Voor nieuwe ruimte-intensieve economische activiteiten is minder plaats. Impactondernemers krijgen volop ruimte om vanuit partnerschap met de gemeente bij te dragen aan maatschappelijke opgaven.

Een gezonde arbeidsmarkt is cruciaal voor de economische ontwikkeling. We zien dat in bepaalde sectoren grote tekorten zijn aan geschoolde arbeidskrachten. Dat speelt niet in alleen in Zwolle, maar in het hele land. De Human Capital Agenda is gericht op het zorgen dat werknemers de vaardigheden en opleiding hebben die nodig zijn voor de banen van vandaag en morgen. Onder meer door een nauwe samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven. De regio Zwolle is hierin een voorbeeld voor de rest van het land. We zetten dit beleid voort en zorgen dat alle werkzoekenden en werkgevers kunnen delen in de successen ervan. Zodat onze ondernemers zich gesteund voelen in het vinden van goed personeel en zodat onze werkzoekenden beter worden toegeleid naar werk.

Zwolle en de regio zijn aantrekkelijk voor bedrijven om zich te vestigen. Dat willen we graag zo houden. Het leidt wel tot schaarste aan ruimte. Dat betekent dat we kritisch moeten zijn over hoe we de bestaande ruimte verdelen en nieuwe ruimte creëren. Voor ons staat voorop dat we daarbij voorrang geven aan duurzame bedrijven en ondernemers die bijdragen aan de brede welvaart in Zwolle. Met daarbij voldoende ruimte voor innovatieve ondernemers, start-ups en scale-ups. Onder andere in de Spoorzone. Bij een onderzoek naar uitbreiding van Hessenpoort en de eventuele vestiging van een spoorterminal op Hessenpoort is de bijdrage aan brede welvaart voor ons een doorslaggevend criterium.

We gaan aan de slag met de bestaande bedrijventerreinen. We kijken of er op Marslanden meer ruimte is te creëren, bijvoorbeeld door meer de hoogte in te gaan. De komende periode willen we samen met de ondernemers een forse stap zetten in de verduurzaming van de bestaande bedrijventerreinen. Als gemeente faciliteren we dit proces en waar nodig pakken we de regie.

Om de transitie naar een circulaire economie te maken is innovatie nodig. Dat vereist een goed samenspel tussen theoretisch opgeleide onderzoekers en praktisch opgeleide makers. Als het gaat om dat laatste heeft Zwolle een goed aanbod van MBO- en HBO-opleidingen. Academisch opgeleiden zijn minder in deze regio te vinden. We zijn daarom blij met de plannen van de Universiteit Twente om haar activiteiten in de regio Zwolle uit te breiden. We ondersteunen dit proces en kijken naar verdere mogelijkheden om het academisch klimaat in Zwolle te versterken. Dat vormt een mooie aanvulling op de vele onderwijsinstellingen die zich in onze stad bevinden. En maakt Zwolle nog meer een onderwijsstad dan dat we nu al zijn.

Financiën

In de verschillende paragrafen van het coalitieakkoord hebben wij aangeven hoe wij werken aan de toekomst van Zwolle. En op welke onderdelen wij willen investeren. Daarbij hoort een financiële vertaling. Zeker als het gaat om structurele investeringen. Wij zijn ons bewust dat als het om de gemeentefinanciën en de economische situatie gaat nog veel onzeker is.

Het Rijk is op dit moment bezig met het opstellen van de voorjaarsnota. Welke gevolgen dit heeft voor de gemeenten blijkt uit de meicirculaire die op dit moment nog niet beschikbaar is. Daarnaast zien we dat de prijsstijgingen gevolgen zullen hebben. Maar hoe deze precies gaan uitpakken is op dit moment niet precies te voorstellen. Wij hopen dat bij het opstellen van de begroting 2023 het financieel perspectief duidelijker is. Mocht het perspectief verslechteren dan maken wij keuzes die nodig zijn om een structureel kloppende begroting te presenteren.

Wij zijn uitgegaan van het financieel perspectief zoals dat nu bekend is. We zien daarin dat Zwolle nu een financieel gezonde gemeente is en dat willen we blijven. Omdat de komende jaren er grote onzekerheden zijn rondom onze inkomsten en uitgaven, treffen we beheersmaatregelen om tegenvallers op te vangen. We nemen daarom de volgende maatregelen:

- We versterken onze weerstandscapaciteit zo lang als onzekerheden groot zijn.
- Voor langjarige opgaven zoeken we structurele financiering.
- We gaan kritisch naar de bestaande begroting kijken om te kijken of we daar ruimte kunnen scheppen; hiervoor vragen we het college bij de PPN 2024-2027 met voorstellen te komen.
- Jaarlijks maken we een expliciete afweging in hoeverre we loon- en prijscompensatie toepassen op budgetten en tarieven en passen onze ambities hier op aan.

We nemen een aantal maatregelen om het structureel perspectief te vergroten. Daarnaast vinden we het redelijk om ook aan bezoekers en gebruikers van onze (binnen)stad een bijdrage te vragen in onze investeringen in de stad. De toeristenbelasting, parkeertarieven en de precariobelasting zijn hiervoor logische instrumenten.

Voor wat betreft de precario geldt dat deze vanwege de coronacrisis de afgelopen jaren niet is geïnd. Eerste stap is deze belasting weer te gaan heffen. Een discussie over een mogelijke verhoging volgt later, waarbij we meewegen dat veel horecaondernemers nog aan het herstellen zijn van de coronacrisis.

We investeren de komende jaren structureel in de volgende zaken: de sociale basis (incl. vrijwilligers en mantelzorgers), energietransitie, cultuur (incl. de verhuizing van het Fraterhuis), mobiliteit (incl. verkeersveiligheid). Ook stellen we extra middelen beschikbaar voor de strategische investeringsagenda, zodat we kunnen investeren in de kwaliteit van de stad en grote gebiedsontwikkelingen. We investeren daarnaast in de gemeentelijke organisatie, zodat zij beter in staat is om de groei van Zwolle te faciliteren en voldoende uitvoeringskracht heeft om te werken aan de opgaven en ambities.

Voor wat betreft incidentele investeringen, zijn er verschillende onderwerpen waar wij één of meerdere jaren geld voor opzij willen zetten. Bijvoorbeeld (energie)armoede, warmtenet, gebiedsgerichte aanpak, flexwonen, bedrijventerreinen, groen- en natuurbeleid (natuur investeringsagenda) en gezondheidsbeleid. Ook zijn er zaken die de afgelopen jaren in gang zijn gezet en die we de komende jaren willen doorzetten. Dan gaat het om bijvoorbeeld aanpak mensenhandel, welzijnsbeleid LHBTIQ+, dementievriendelijke gemeente, dierenwelzijn, vitaal en waardig ouder worden, sociaal ondernemerschap, klimaatadaptatie en circulaire economie. Bij dat laatste willen we de aanpak intensiveren. Wij vragen het college om bij de begroting met concrete voorstellen voor (vervolg)financiering te komen. Mochten middelen nodig zijn voor de uitvoering van de raadsagenda dan zoeken wij hier ruimte voor in de begroting.

Structureel

	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbare ruimte					
Financieel perspectief	5,3	7,4	7,4	7,4	7,4
Bij: dividend Rova		0,5	0,5	0,5	0,5
Bij: belastingen/bijdrage bezoekers		0,2	0,2	0,2	0,2
Bij: besparing jeugd gekoppeld aan landelijke hervormingsagenda jeugd		0,2	1,0	2,0	3,0
Bij: hoger accres gemeentefonds		2,5	2,5	2,5	2,5
Totaal beschikbaar	5,3	10,8	11,6	12,6	13,6
Investeringslijst					
Organisatie		-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
SIA		-0,5	-1,0	-1,5	-2,0
Sociaal domein (voorveld)		-1,0	-1,5	-2,0	-2,0
Kindregelingen minima		-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Dekking onderstebesteding bestaand budget		0,2	0,2	0,2	0,2
Cultuur		-1,0	-1,5	-2,0	-2,0
Mobiliteit		-0,1	-0,6	-0,6	-0,6
Energie			-0,5	-0,5	-0,5
Wijkinitiatieven		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Totaal investeringslijst	0,0	-4,7	-7,2	-8,7	-9,2
Saldo overschot/tekort		**6,1**	**4,4**	**3,9**	**4,4**
Structurele ruimte bij begroting 2023		**-4,4**	**-4,4**	**-4,4**	**-4,4**
Verrekening met incidentele ruimte	-5,3	-1,7	0,0	0,5	0,0

Incidenteel

	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbaar in reserve	9,0	14,3	16,3	18,6	23,0
Bij: overschot structureel	5,3	1,7	0,0	-0,5	0,0
Bij: uitkomsten Regeerakkoord		2,9	7,4	10,0	
Bij: 50% MPV resultaat		pm	pm	pm	pm
Totaal beschikbaar	14,3	18,9	23,7	28,1	23,0
Investeringslijst					
Organisatie/gebiedsgerichte aanpak		-0,5	-0,5	-0,5	
Energie/warmtenetten			-2,5	-2,5	-2,5
Energiearmoede		-1,0	-1,0	-1,0	
Statushouders		-0,5	-0,5	-0,5	
Aanpak bedrijventerreinen		-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Flexwonen		-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Totaal investeringslijst	0,0	-2,6	-5,1	-5,1	-3,1
Resterende incidentele ruimte	**14,3**	**16,3**	**18,6**	**23,0**	**19,9**

samen

Toelichting

De voorlopige uitkomsten van het Regeerakkoord via het gemeentefonds zijn verwerkt in het financieel kader. In de meicirculaire verwachten wij een verdere uitwerking van het Regeerakkoord en eventuele aanpassingen daarop door het kabinet. De uitkomsten daarvan verwerken wij in de begroting 2023.

Het kabinet heeft het advies van de commissie van wijzen omtrent de tekorten in de jeugdzorg opgevolgd, waardoor de gemeenten gecompenseerd worden voor de tekorten. Tevens zijn tussen het Rijk en de gemeenten (VNG) afspraken gemaakt om via nog uit te werken besparingsmaatregelen in de jaren 2022 tot en met 2027 1 miljard te besparen op de jeugdzorg. Het aandeel van Zwolle is 9,2 miljoen, waarvan in de begroting 2022 of eerder al 1,9 miljoen aan besparingen is gerealiseerd. Uitvoering van de landelijke hervormingsagenda jeugd zal redelijkerwijs ook tot besparingen in Zwolle moeten leiden. Omdat er een zeker risico bestaat dat niet alle landelijke besparingsmaatregelen één op één naar Zwolle zijn door te vertalen, houden we enige behoedzaamheid en ramen wij een besparingspost oplopend naar 4,8 miljoen in 2027 (2/3 van het resterende aandeel in de landelijke besparingen van 7,3 miljoen). In het financieel perspectief was al een gedeelte van de besparingspost opgenomen. De tabel bevat de aanvulling daarop.

Het kabinet heeft in het Regeerakkoord het accres van het gemeentefonds vanaf 2026 fors verlaagd ten opzichte de jaren ervoor, met als reden vanaf 2026 het lokaal belastinggebied van de gemeenten te vergroten. Op de Rijksbegroting is hierop geanticipeerd door het accres te verlagen, maar in de gemeentelijke begroting nog niet, omdat de uitwerking van de verruiming van het lokale belastinggebied landelijk in onderzoek is. Het gevolg is een fors lagere inkomst vanaf 2026 en daarmee een beperking van de structurele ruimte. Dit lijkt niet realistisch. Vooruitlopend op het landelijk onderzoek achten we het reëel en behoedzaam om het acres van 2025 voor 75% door te trekken naar 2026 en verder.

De resterende structurele ruimte van 4,4 miljoen en incidentele ruimte van 20 miljoen houden we beschikbaar voor nadere afweging bij de begroting 2023, dan verwachten we ook meer zicht te hebben op de uitkomsten van de meicirculaire en overige onzekerheden, zoals de extreme prijsstijgingen.

samen

Colofon

Coalitieakkoord
Uitgave: Gemeente Zwolle
Vormgeving: Communicatie, Gemeente Zwolle

mei 2022

www.zwolle.nl